

Veilige werkplek helpt stalbetreder en veehouder

De inseminator die rustig en geconcentreerd een koe insemineert, levert beter werk, met als resultaat een hogere kans op dracht. Niemand wil natuurlijk dat er op zijn bedrijf een ongeval gebeurt, maar ook bedrijfseconomisch hebben veehouders er belang bij om stalbetreders een veilige werkplek te bieden.

‘De meeste veehouders hebben het goed voor elkaar en denken mee over een veilige werkplek voor CRV-medewerkers’, benadrukt Ludo Brosens, teamleider ki in de regio Zuid-Nederland. ‘Maar een ongeluk zit in een klein hoekje en in de dagelijkse drukte schiet de aandacht voor veiligheid er wel eens bij in, zeker als je al jaren zonder problemen werkt. Even stilstaan bij de veiligheid van medewerkers blijft dan ook zinvol’, merkt hij.

Circa 15 ongevallen per jaar

Jaarlijks krijgt CRV rond de duizend meldingen van onveilige situaties op bedrijven. En jaarlijks gebeuren

er gemiddeld vijftien ongevallen met letsel en in enkele gevallen zelfs ziekenhuisopname tot gevolg. De meest voorkomende oorzaak van ongevallen voor inseminatoren en vruchtbaarheidsbegeleiders zijn aanvallen door agressieve koeien. Ook gebeurt het regelmatig dat een stalbetreder een trap krijgt van een koe en vruchtbaarheidsbegeleiders komen soms een ‘controlestier’ in een koppel tegen. Ten slotte kunnen loslopende agressieve honden, gladde vloeren, open putten en obstakels zorgen voor onveilige situaties. ‘CRV is als werkgever verantwoordelijk voor de veiligheid van onze medewerkers, maar veehouders zijn

Frans van Kempen geeft ruiterslijk toe: ‘Ik heb het gevaar van agressieve koeien onderschat’

Het was gebeurd voordat hij er erg in had. Melkveehouder Frans van Kempen uit Boxmeer was rustig in de stal aan het werk toen hij vanuit het niets van achteren de lucht in werd geslingerd, een vlucht die eindigde op het staal van een ligbox. Opstaan lukte niet, maar gelukkig kon hij nog wel wegkruipen uit de gevarenzone van een koe die hem maar bleef bedreigen. De veehouder hield aan het incident forse kneuzingen, twee gebroken ribben en maandenlang pijn over. ‘Ik geef het direct toe, ik heb het gevaar van deze koe onderschat. Ik had al vaker gemerkt dat ze zich naar mij dominant gedroeg. Maar dat ze me zo zou toetakelen ... daar had ik nooit rekening mee gehouden’, vertelt hij. Het was niet de eerste keer dat agressief gedrag van een van de 125 melkkoeien op Kempenshof voor problemen zorgde. ‘Vier

jaar geleden werd al eens een inseminator aangevallen. Hij was vier maanden uit de running’, herinnert Van Kempen zich. ‘Dat een ander op mijn bedrijf iets was overkomen vond ik nog vervelender dan mijn eigen ongeval. Ik heb daarna ook direct maatregelen genomen, zodat inseminatoren veilig kunnen werken’, vertelt hij. De melkveehouder heeft in zijn stal geen separatuurruimte en kan geen dieren vastzetten aan het voerhek. Maar hij heeft een voorziening met hekwerk gerealiseerd waarmee inseminatoren een koe die vaststaat eenvoudig kunnen isoleren van de rest van het koppel. Zijn eigen ongeval heeft Van Kempen nog eens extra alert gemaakt op het gevaar van agressieve koeien. ‘Ik deed daar wel eens wat lacherig over met de opmerking: als je bang bent voor koeien, moet je maar vakken-

vuller worden in de supermarkt. Maar dit soort grappen maak ik niet meer’, benadrukt de veehouder. ‘Voor dit soort koeien moet je altijd op je hoede blijven. Voor jezelf, maar zeker ook voor anderen. Wat mij betreft zou iedere veehouder verplicht moeten zorgen voor een veilige werkplek voor inseminatoren.’

verantwoordelijk voor de veiligheid van iedereen die op het erf komt. Wij willen in de eerste plaats natuurlijk dat alle medewerkers na een werkdag gezond naar huis gaan. Daarnaast verplicht de arbeidsinspectie ons om de risico's op onveilige situaties in beeld te brengen en maatregelen te nemen om ongevallen te voorkomen', geeft Brosens aan.

Als specifiek voorbeeld noemt hij het werken in een stal waarin mest wordt gemixt. 'CRV-medewerkers mogen stallen tijdens het mestmengen niet betreden, ook niet als het mixen tijdelijk wordt stilgelegd', vertelt hij. 'Om vervelende situaties te voorkomen adviseren wij veehouders dan ook om pas te starten met mixen als de medewerker is vertrokken.'

Denken in oplossingen

'Als medewerkers een onveilige situatie aantreffen, dan gaan we daarover met de veehouder in gesprek. Niet om met het vingertje te wijzen, maar om samen te kijken hoe we de situatie veilig kunnen maken', vertelt Brosens. 'De meeste veehouders staan daar zeker open voor', merkt hij. 'Niemand wil natuurlijk dat een stalbetreder iets overkomt op zijn bedrijf. Met een beetje creativiteit en een paar buizen of een hek is vaak al veel op te lossen', weet hij uit ervaring. 'Van zo'n voorziening heeft de veehouder zelf trouwens ook profijt.'

De veiligste situatie om een koe te behandelen is een separatuimte waarbij ze om stress te voorkomen andere koeien in het oog houdt. 'Dieren separeren is niet in alle stallen mogelijk', realiseert Brosens zich. 'Dan is het een oplossing om de koe vast te zetten aan het voerhek, het liefst dicht bij de plaats waar de inseminator de stal binnenkomt. Als koeien niet gesepareerd kunnen worden, is het voor onze medewerkers heel prettig als de veehouder zelf bij het insemineren aanwezig is. Bij een aantal recente ongevallen stond de koe vast, maar werd de inseminator aangevallen door een koe uit het koppel. Zo nodig sturen onze inseminatoren de veehouder een berichtje als ze weten hoe laat ze ongeveer op het bedrijf zijn, vertelt de teamleider.

Een groep dieren waarbij de veiligheid volgens hem apart aandacht vraagt, zijn de pinken. Het komt regelmatig voor dat deze dieren los in een hok lopen. 'Dat is voor onze medewerkers natuurlijk geen veilige plek om te werken. In zulke situaties vragen we de veehouder om alle pinken vast te zetten aan het voerhek of de pink af te scheiden van het koppel, bijvoorbeeld met een hek', geeft Brosens aan.

Veilig werken, beste resultaat

'Na een incident zijn veehouders meestal minstens zo geschrokken als de CRV-medewerker', merkt de teamleider. Als een stalbetreder zich na een ongeval moet laten behandelen door een arts, kan zo'n incident voor de veehouder bovendien nog een vervelend staartje krijgen. De arbeidsinspectie moet dan onderzoek instellen op het bedrijf. En in situaties met ernstig letsel, waarbij de medewerker (tijdelijk) arbeidsongeschikt raakt, kan een veehouder aansprakelijk worden gesteld voor de schade. 'Dit soort vervelende situaties willen we natuurlijk met elkaar voorkomen', benadrukt Brosens.

'Een medewerker die zich tijdens het scannen geen zorgen hoeft te maken over zijn veiligheid, zal nauwkeuriger werken. En een inseminator die met volle aandacht een koe insemineert, levert beter werk, met als resultaat een grotere kans op dracht', legt Brosens uit. 'Veehouders hebben er dus ook bedrijfseconomisch alle belang bij als stalbetreders veilig hun werk kunnen doen. Een investering in een veilige werkplek verdient zichzelf terug.'

▲
*Als koeien
vaststaan in een
separatuimte,
kan de inseminator
veilig werken*

Bekijk de flyer 'Veilig werken'

Om veehouders te helpen werken aan een veilige werkplek voor stalbetreders heeft CRV de praktische flyer 'Veilig werken' ontwikkeld. Scan de QR-code om deze flyer te downloaden.

